

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Ioviani Pontani amorum libri II.

Pontano, Giovanni Gioviano

Venetiis, 1518

Avrelii. Nemesiani Cartaginiensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13534

159
AVRELII. NEMESIANI CARTAGI
NIENSIS ECLOGA PRIMA.

EPIPHVNVS. TIMETAS.

TITYRVS.

Vm fiscela tibi flumiali Tityre iunco Ti.
d Texitur, & raucis resonant tua rura cicadis,
 Incipe si quod habes gracili sub arūdine carmen
Compositum, nam te calamos instare labello
Pan docuit, uersūq; bonus tibi fauit Apollo.
Incipe dum salices hœdi, dum gramina uaccæ
Detondent, uiridiq; gregem permittere campo.
Dum ros, & primi suadet clementia solis.
Hos annos canamq; meam mihi cœre senectam, Ti.
Tu iuuenis cœrusq; deis in carmina cogis?
Diximus, & calamus uersus cantauimus olim.
Dum secura hilares ætas ludebat amores.
Nunc album caput, & ueneres tepuere sub annis.
Iam mea ruricolæ dependet fistula Fauno,
Et nunc rura sonant, nuper iam carmina uictor
Risisti calamos, & dissona flamina Mopsi.
Iudice me, mecum senior Melibœus uirumq;
Audierat, laudesq; tuas sublime ferebat.
Quem nunc emeritæ permensum tempora uitæ,
Secreti pars orbis habet, mundusq; piorum.
Quare age, si qua tibi Melibœi gratia uiuit,
Dicat honoratos prædulcis tibia manes,
Et parere decet iussis, & grata iubentur.

EPIPHVNVS.

Nanq; fuit dignus senior, quem carmine Phoebus
 Pan calamus, fidibusq; Linus modulantibus, Orpheus
 Concinerent, atq; acta uiri laudesq; sonarent.
 Sed quia tu nostræ musam deposcis auenæ,
 Accipe quæ super hæc cerasus, quam cernis ad amnem
 Continet, inciso seruans mea carmina libro.
 Dic age, sed nobis ne uento garrula pinus
 Obstrepat, has ulmos potius fagos'ue petamus.
 Hic cantare libet, uirides nam suggerit herbas
 Mollis ager, lateq; tacet nemus omne quieti.
 Aspice ut ecce procul decerpant gramina tauri.
 Omniparens æther, & rerum causa liquores.
 Corporis & genitrix tellus uitalis, & aer,
 Accipite hos calamos, atq; hæc nostro Melibœo
 Mittite, si sentire datur post facta quietis.
 Nam si sublimes animæ coelestia templa,
 Sidereasq; colunt sedes, mundoq; fruuntur.
 Tu nostros aduerte modos, quos ipse benigno
 Pectore fouisti, quos Melibœe probasti.
 Longa tibi cunctisq; diu spectata senectus,
 Foelicesq; anni, nostriq; nouissimus æui
 Circulus, innocuæ clauserunt tempora uite.
 Nec minus hinc nobis gemitus lacrymæq; fuere,
 Quam si florentes mors inuida pelleret annos.
 Nec tenuit tales communis causa querellas.
 Heu Melibœe iaces lætali frigore segnis,
 Lege hominum cœlo dignus canente senecta
 Concilioq; deum, plenum tibi ponderis æqui
 Pectus erat, tu ruricolum discernere lites
 Assueras, uarias patiens mulcendo querellas.

Sub te ruris amor, sub te reuerentia iusti
 Floruit, ambiguos signauit terminus agros.
 Blanda tibi uultus grauitas, & mite serena
 Fronte supercilium, sed pectus mitius ore.
 Tu calamos aptare labris, & iungere cæra
 Horatus duras docuisti fallere curas.
 Nec segnem passus nobis marcere iuuentam.
 Sæpe dabas meritæ non uilia præmia musæ.
 Sæpe etiam senior ne nos cantare pigeret,
 Lætus phœboæ dixisti carmen auena.
 Fœlix o' Melibœe uale, tibi frondis odore
 Munera dat lauros cærpens ruralis Apollo.
 Dant Fauni quod quisq; ualet de uite racemos,
 De messe culmos, omniq; ex arbore fruges
 Dat grandæua pales, spumantia cambia lacte.
 Mella ferunt Nymphæ, pictas dat flore coronas.
 Manibus hic supremus honos, dant carmina musæ.
 Carmina dant musæ, nos te modulamur auena.
 Siluestris nunc te platanus Melibœe susurrat.
 Te pinus reboat, te quidquid carminis Echo
 Respondent siluæ, te nostra armenta loquuntur.
 Nanq; prius sicis phocæ nascentur in aruis.
 Hirsutusq; freto uiuet leo, dulcia mella
 Sudabunt taxi, confusis legibus anni.
 Messem tristis hyems, æstas tractabit oliuas.
 Ante dabit flores Autumnus, Ver dabit uinas.
 Quam taceat Melibœe tuas mea fistula laudis.
 Perge puer coeptum tibi neuq; desere carmen. **Ti.**
 Nam si dulce sonas, ut te placatus Apollo
 Prouehat, & fœlix dominam perducat ad urbem.

DONACE

Nanq; hic in siluis præsens tibi fama benignum
 Strauit iter, rumpens liuoris nubila plena.
 Sed iam sol demittit equos de culmine mundi,
 Fulmineos suadens gregibus præbere liquores.

ECLOGA. II. DONACE. ASTA
 TVS. ALCON.

Ormosam Donacẽ puer Astatus, et puer Alcon
 f Ardebant, rudibusq; annis intensus uterq;
 In Donaces Venerem furiata mente ruebant.
 Hanc cum vicini flores in uallibus horti
 Carperet, & molli gremium compleret acantho.
 Inuasere simul, Venerisq; imbutus uterq;
 Tum primum dulci carpebant gaudia furto.
 Hinc amor, & pueris iam non puerilia uota.
 Quis anni ter quinque hyemes & cura iuuentæ.
 Sed postquam Donacem duri clausere parentes.
 Et non tam tenui filo de uoce sonaret.
 Sollicitumq; foret pinguis onus, improba ceruix.
 Suffususq; rubor crebro uenæq; tumentes,
 Tum uero ardentes flammati pectoris æstus
 Carminibus dulciq; parant reuelare querella.
 Ambo æuo cantuq; pares, nec dispari forma,
 Ambo genas leues, intonsi crinibus ambo.
 Atq; sub hac platano mœsti solatia casus
 Alternant, Idas calamus, & uersibus Alcon.
 Quæ colitis siluas Dryades, quæq; antra Napæe Id.
 Et quæ marmoreo pede Naiades uda secatis
 Littora, purpureosq; alitis per gramina flores.

Dicite quo

Dicite quo prato Donacen, qua forte sub umbra
 Inueniam, roseis stringentem lilia palmis?
 Nam me iam trini petierunt ordine soles.
 Ex quo consueto Donacen expecto sub antro.
 Interea tanquam nostri solamen amoris
 Hoc foret, aut posset rabidos medicare furores.
 Nulla meae trinis tetigerunt gramina uaccæ
 Luciferis, nulloq; biberunt amne liquores.
 Sicutq; foetarum lambentes ubera matrum
 Stant uituli, & teneris mugitibus aera complent.
 Ipse ego nec molli iunco, nec uimine lento
 Perfecta calathos, cogendi lactis in usus.
 Quid tibi (quæ nosti) referam, scis mille iuuenas
 Esse mihi, nosti nunquam mea mulctra uacare.
 Idas ille ego sum Donace, cui sæpe dedisti
 Oscula, nec medios dubitasti rumpere cantus,
 Atq; inter calamos errantia labra petisti.
 Heu heu nulla meae te tangit cura salutis,
 Pallidior buxo, uiolæq; simillimus erro.
 Omnes ecce cibos, & nostri pocula Bacchi
 Horreo. nec placido memini concedere somno.
 Te sine me misero mihi lilia nigra uidentur.
 Pallentesq; rosæ, nec dulcè rubens hiacynthus.
 Nullos hæc myrtus, nec laurus spirat odores.
 At tu si uenias, & candida lilia fient,
 Purpureæq; rosæ, & dulce rubens hiacynthus.
 Tum mihi cum myrto laurus spirabit odores.
 Nam dum Pallas amet turgentes sanguine bacchas,
 Dum Bacchus uites deus, & sata poma Priapus,
 Pascha læta Pales, Idas te diliget unam.

DONACE

Hæc Idas calamus, tu quæ responderit Alcon
 Versu Phœbe refer, sunt aurea carmina Phœbo.
 O' montana pales, o' pastoralis Apollo. Al.
 Et nemorum Siluane potens, & nostra Dione.
 Quæ iuga celsa tenes, erycis cui cura iugales
 Concubitus hominum totis connectere seclis.
 Quid merui? cur me Donace formosa reliquit?
 Munera nanq; dedi noster quæ non dedit Idas?
 Vocalem longos quæ ducit Aedona cantus.
 Quæ licet interdum contexto uimine clausa,
 Cum parue patuere fores, ceu libera ferri
 Nouit, & a grestes inter uolitare uolucres.
 Sat rursus remeare domum, tectumq; subire
 Viminis, & caueam totis præponere siluis.
 Præterea tenerum leporem, geminasq; palumbes,
 Nuper quæ potui siluarum præmia misi.
 Et post hæc Donace nostros contemnis amores.
 Forsitan indignum ducis quod rusticus Alcon
 Te cupiam, qui mane boues in pascua ducam.
 Di pecorum pauere greges, formosus Apollo,
 Pan doctus, Fauni, uates, & pulcher Adonis.
 Quin etiam fontis speculo me mane notauit.
 Nondum purpureos Phœbus cum tolleret ortus.
 Nec tremulum liquidis splenderet lumine in undis,
 Quod uidi nulla tegimur lanugine malas.
 Pascimur & crinem nostro formosior Idas
 Dicor, & hoc ipsum mihi tu narrare solebas
 Purpureas laudando genas, & lactea colla,
 Atq; hilares oculos, & formam puberis æui.
 Nec sumus indocti calamus, cantamus auena.

Qua diui cecinere prius, qua dulce locutus
 Tityrus è filius dominam peruenit ad urbem.
 Nos quoq; te propter Donace cantabimus urbi.
 Si modo coniferas inter uiburna cupressos,
 Aut inter pinos corylum frondescere fas est.
 Sic pueri Donacentoto sub sole canebant, Pae.
 Frigidus è siluis donec descendere suasit
 Hesperus, & stabulis pastos inducere tauros.

ECLOGA III. BACCHVS.
 PAN TRIVM PVERORVM,
 IMPVLSV MODV-
 LATVR.

Yctilos atq; Myco, nec no et pulcher Amyntas Po-
 n Torrentem patula uitabant ilice solem.
 Cum Pan uenatu fessus recubare sub ulmo
 Coeperat, & somno lassatus sumere uires.
 Quem super ex tereti pendeat fistularamo.
 Hanc pueri (tanquam praedam pro carmine possent
 Sumere, fasq; esset calamos tractare deorum)
 Inuadunt furto, sed nec resonare canorum
 Fistula quem saeuit, nec uult contexere carmen.
 Sed pro carminibus male dissona sibila reddit.
 Tum Pan excussus sonitu stridentis auenae.
 Iamq; uidens, pueri si carmina poscitis inquit Pa.
 Ipse canam, nulli fas est inflare cicutas.
 Quas ego moenalijs caera coniungo sub antris.
 Iamq; ego Bacche tuos ortus, & semina uitis
 Ordine detexam, debemus carmina Baccho.
 Haec fatus coepit calamis sic montiuagus Pan. Po.

BACCHVS.

Te cano qui grauidis hederata fronte corymbis Pa.
 Vitea ferta plicatis, qui quando palmite tygres
 Duas odoratis perfusus colla capillis,
 Vera Iouis proles, iam tunc post sidera cœli
 Sola Iouem Semele uidit, Iouis ora professum.
 Hunc pater omnipotens uenturi prouidus æui
 Protulit, & iusto produxit tempore partus.
 Vos etiam & Nisæ uiridi nutristis in antro,
 Hunc Nymphæ, Fauniq; senes, Satyriq; prociaces.
 Quin & Sylenus paruum ueneratus alumnium.
 Aut gremio fouet, aut resupinus substinet ulnis.
 Et uocat ad risum digito, motuq; quietem
 Allicit, aut tremulis quassat crepitacula palmis.
 Cui deus arridens, horrentes pectore setas
 Vellicat, aut digitis aures astringit acutas.
 Applauditq; manu mutilum caput, aut leue mentum.
 Et sinas tenero collidit pollice naris.
 Interea pueri florescit pube inuenta,
 Flauaq; maturo tumuerunt tempora cornu.
 Tum primum lætas ostendit pampinus uuas.
 Mirantur Satyri frondes, & poma Lyæi.
 Tum deus o' Satyri maturos carpente fructus
 Dixit, & ignotos pueri calcate racemos.
 Vix hæc audierant, decerpunt uitibus uuas,
 Et portant calathis, celeri q; illidere planta
 Concaua saxa super properant, uindemia feruet
 Collibus in summis, crebro pede rumpitur uua.
 Nudaq; purpureo sparguntur pectora musto.
 Tum Satyri lasciuia cohors, sibi pocula quisq;
 Obuia corripiunt, quod fors dedit, hoc capit usus.

Cantharon hic retinet, cornu bibit alter adunco.
 Concauat ille manus, palmasq; in pocula uertit.
 Pronus at ille lacu bibit, & crepitantibus haurit
 Musta labris, alius uocalia cymbia mergit.
 Excipit ac potus, saliens liquor ore resultat.
 Atq; alius latices pressus resupinus ab unis,
 Spumeus inq; humeros, & pectora disluit humor.
 Omnia ludus habet cantusq; chorosq; licentes,
 Et Venerem iam uina mouent, raptantur amantes.
 Concubitu Satyri fugientes iungere nymphas.
 Iam iamq; elapsas, hic crine, hic ueste retentat.
 Tum primum roseo Silenus cymbia musto
 Plena senex, auide non æquis uiribus hausit.
 Ex illo uenas inflatus nectare dulci,
 Hesternusq; grauis semper ridetur hyaccho.
 Quin etiam deus ille, deus Ioue profatus ipso,
 Et plantis uinas premit, & de uitibus hastas
 Ingerit, & lynce præbet crathera bibenti.
 Hæc Pan moenalia pueros in ualle docebat. Poe.
 Sparsas donec oues campo, conducere in unum
 Nox iubet, uberibus suadens siccare fluorem
 Lactis, & in niueas astrictum cogere glebas.

ECLOGA. IIII. EROS. LYCI
 DAS. MOPSVS.

Opulea Lycidas, nec non & Mopsus in umbra
 p Pastores, calamis, ac uersu doctus uterq;
 Nec triuiale sonans proprios cantabat amores.
 Nam Mopso Meroe, Lycidæ crinitus Iolas

EROS.

Ignis erat, parilisq; furor de dispare sexu
 Cogebat trepidos totis discurrere silvis.
 Hos puer, ac Meroe multum lusere furentis.
 Dum modo condictas uitant in uallibus ulmos,
 Nunc fagos placidas fugiunt, promissaq; fallunt
 Antra, nec est animus solitos alludere fontis.
 Tum tandem fessi quos lusus adederat ignis,
 Sic sua desertis nudarunt uulnera silvis.
 Inq; uicem dulcis cantu dixere querellas.
 Immutis Meroe, rapidisq; fugacior Euris, Mo
 Cur nostros calamos, cur pastor alia uitas
 Carmina? quem ue fugis? quæ me tibi gloria uicto?
 Quid uultum ueniens premis? ac spem fronte serenas?
 Tandem dura negas? possum non uelle negantem.
 Cantet, amat quod quisq;, leuant & carmina curas.
 Respice me tandem puer o' crudelis Iola. Ly.
 Non hoc semper eris, perdunt & gramina flores,
 Perdit spina rosas, nec semper lilia candent.
 Nec longum tenet una comas, nec populus umbras.
 Donum forma breue est, nec se tibi commodat annus.
 Cantet, amat quod quisq;, leuant & carmina curas.
 Cerna marem sequitur, taurum formosa iuuenca, Mo.
 Et Venerem sensere lupæ, sensere leonæ.
 Et genus æereum uolucres, & squamea turba.
 Et montes, siluæq; suos, habet arbor amores,
 Tu tamen una fugis, miserum tu perdis amantem.
 Cantet, amat quod quisq;, leuant & carmina curas.
 Omnia tempus alit, tempus rapit, usus in arcto est. Ly.
 Ver erat, & uitulos uidi sub matribus istos.
 Qui nunc pro niuea coiere in cornua uacat.

Et tibi iam tumida nares, iam fortia colla,
 Iam tibi bis denis numerantur messibus anni.
 Cantet, amat quod quisq; leuant & carmina curas.
 Huc Meroe formosa ueni, uocat aestus in umbram. Mo.
 Iam pecudes subiere nemus, nam nulla canoro
 Guttire cantat auis, torto non squamea tractu
 Signat humum serpens, solus cano, me sonat omnis
 Silua, nec aestiuis cantu concedo cicadis.
 Cantet, amat quod quisq; leuant & carmina curas.
 Tu quoq; seue puer niueum ne perde colorem Ly.
 Sole sub hoc, solet hic lucentes urere malas.
 Hic age, pampinea mecum requiesce sub umbra.
 Hic tibi lene fluens fons murmurat, hic & ab ulmis
 Purpureæ foetis dependent uitibus uine.
 Cantet, amat quod quisq; leuant & carmina curas.
 Qui tulerit Meroes fastidia longa superbae, Mo.
 Sithonias feret ille niues, libycosq; calores.
 Nerines potabit aquas, taxi que nocentis
 Non metuet succos, Sardorum gramina uincet,
 Et sua marmaricos coget iuga ferre leones.
 Cantet, amat quod quisq; leuant & carmina curas.
 Quisquis amat pueros ferro præcordia duret. Ly.
 Nil properet, discatq; diu patienter amare,
 Prudentersq; animos teneris non spernat in annis.
 Perferat & fastus, sic olim gaudia sumet.
 Si modo sollicitos aliquis deus audit amantes.
 Cantet, amat quod quisq; leuant & carmina curas.
 Quid prodest quod me pagani mater Amyntæ, Me.
 Ter uictis, ter fronde sacra, ter thure uaporo
 Lustrauit, cineresq; auersa effudit in amnem.

Incendens uiuo crepitantes sulphure lauros.
 Cum sic in Meroem totis miser ignibus arsi.
 Cantet amat quod quisq; leuant & carmina curas.
LY. Hæc eadem nobis quæ uersicoloria fila.
 Et mille ignotas Michale circumtulit herbas.
 Cantauit quod luna timet quo rumpitur anguis
 Qui currunt Scopuli, migrant sata, uellitur arbor.
 Plus tamen ecce meus, plus est formosus Iolas.
 Cantat, amat quod quisq; leuant & carmina curas.

FINI SE